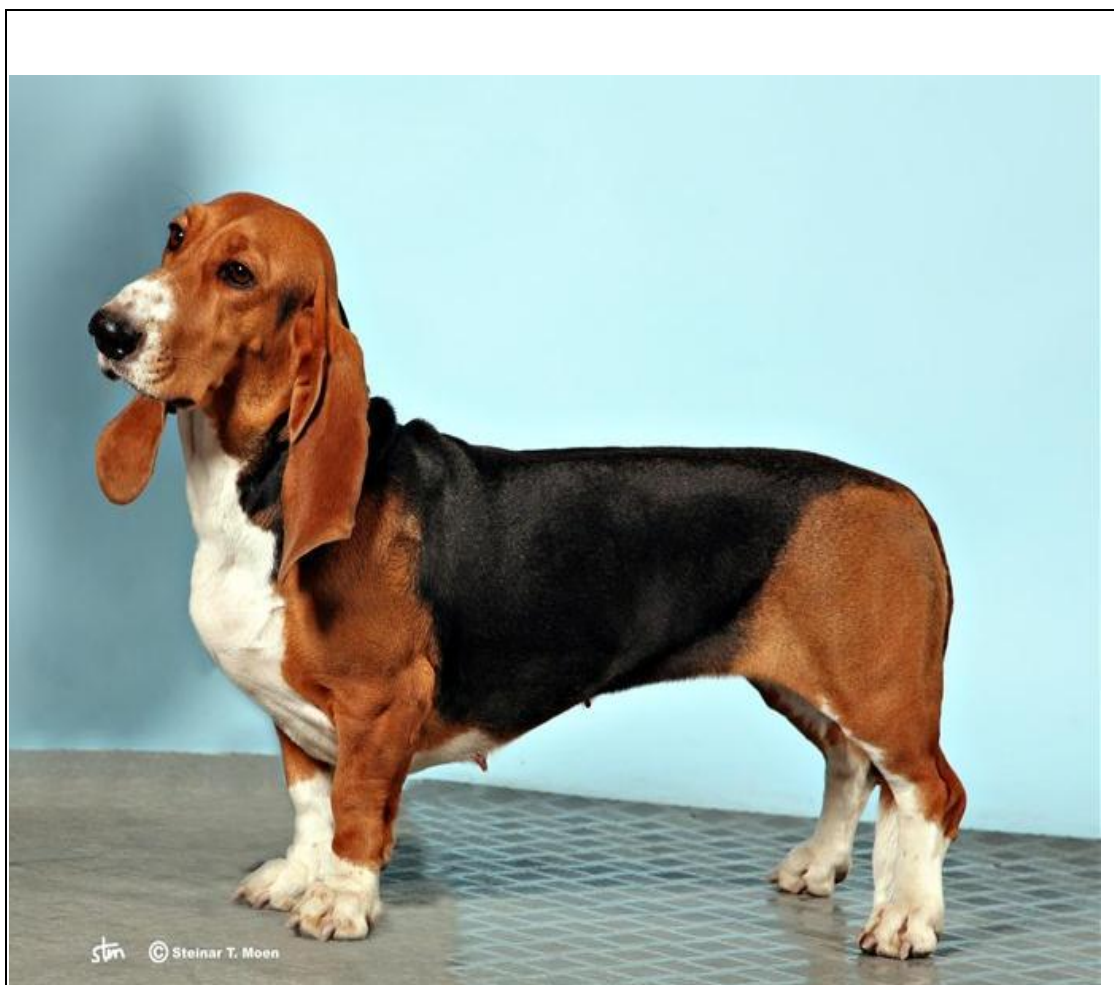

RAS

- RASSPECIFIKA AVELSSTRATEGIER 2003-2011

BASSET ARTÉSIEN NORMAND

Rashistorik

Basset Artésien Normand (BAN) är en fransk, kortbent, drivande jakthund. Det är en korsning av bassets från Artois och bassets från Normandiet, med två välkända uppfödare som drivkrafter, Louis Lane och greve Le Couteux de Canteleu. Aveln påbörjades på 1870-talet, men det dröjde ända fram tills 1924 innan namnet Basset Artésien Normand antogs. Société Centrale Canine erkände Basset Artésien Normand som ras 1938.

Karaktäristiskt för rasen är dess lyrformade framben och ädla huvud. BAN har sedan begynnelsen haft lyrformade framben. Det skall den ha för att bibehålla de jaktgenskaper som den skapats för – långsamt drivande. De första tre exemplaren, en hane och två tikar, togs in i Sverige 1959. År 1965 togs ytterligare en tik in i landet och den första svenska kullen föddes 1966.

Mentalitet/Funktion

Jakt

Eftersom BAN i sitt användningsområde är en utpräglad jakthund har det varit naturligt att hundarna testats genom funktionstest (jaktprov).

Artésien Normand klubben (BANK) genomförde under 2002 en enkätundersökning som riktade sig till alla registrerade ägare till Basset Artésien Normand i Sverige mellan åren 1993 - 2001. Ägaruppgifterna inhämtades från Jordbruksverket. 645 enkäter sändes ut till de ägare som var bosatta i Sverige. Enkäten besvarades anonymt och 328 enkätsvar inkom, en svarsfrekvens på 51 %. Som grund för enkätfrågorna inhämtades sjukdoms- och olycksfallsstatistik. Under 2011 kommer en ny enkät att skickas ut. Enkäten, som i första hand är en hälsoenkät har också frågor om rasens jaktliga egenskaper

I rasens ursprungsland, Frankrike, jagar man med hundarna i pack, dvs. man släpper hundarna i grupp om 5-8 individer. Man jagar främst kanin och hare. I Sverige jagas hjort, rådjur, hare, räv och i enstaka fall även kanin med hundarna. Aveln har varit inriktad på att bibehålla/öka rasens goda jaktlust och samarbetsvilja. Hundarna har nästan enbart sålts till jägare. För att bevara hundarnas långsamma drevhastighet har aveln inriktats på att behålla de lyrformade frambenen samt att mankhöjden ej fått överstiga 36 cm.

Antal starter på drevprov 2003-2011

Antalet starter på jaktprov var i början blygsamt, mellan 1978 och 1982 startade sammanlagt 9 hundar på 11 drevprov. Starterna på drevprov ökade till 63 mellan 1983-1987, prisprocenten vid dessa 63 starter var för förstapris 83 %, andrapris 13 %, och tredjepris 3 %, 2 % av starterna ledde ej till något pris.

Antal starter på drevprov under åren 1998-2002 var 343. Starterna var fördelade på 197 hundar, detta innebär att ca 40 hundar per år startade på drevprov. Prisprocenten vid dessa 343 starter var för förstapris 59 %, andrapris 13 %, och tredjepris 8 %, 18 % av starterna ledde ej till pris. Tyvärr har antalet födda valpar och vädersituationen lett till att starterna minskat vad gäller drevprov.

Antalet starter på jaktprov under perioden 2003-2011

341 starter av 211 hundar ledde till;	
205 första pris	
45 andra pris	
32 tredje pris.	Sammantaget 282 prisvärda drev
59 noll pris 1 hund erhöll KEP (Kan ej Prissättas).	Vid ett flertal noll-starter bryter hunden vid långskjuts, något som uppfödare och ägare uppskattar. Övriga anledningar är t ex hinder, okänt djur samt sjukdom

Mentalitet/funktion

Det är av stor betydelse att rasen upplevs som glad och mycket tillgiven, vilket även står skrivet i rasstandard. Detta är ett av rasens allra viktigaste kännetecken. I Frankrike går den under beteckningen "Frankrikes familjehund nr 1".

Med all säkerhet är det så att endast ett fåtal BAN har genomgått ett Mentaltest eller Mentaltest hund – MH. Eftersom BAN i sitt användningsområde är en utpräglad jakthund har det varit naturligt att hundarna testats genom funktionstest (jaktprov) och därför har mentaliteten värderats uteslutande på drevprovresultaten och på enkätsvaren. Jaktfrågorna i BANKs enkät var uppdelade i två delar, en del som efterfrågade hundarnas faktiska egenskaper, och en del som efterfrågade ägarnas "idealbild" av hundarnas egenskaper. Av enkätsvaren gällande drevtider kunde vi uppskatta att 40 % av hundarna skulle uppnå förstapris på jaktprov, 22 % andrapris 19 % tredjepris och att 19 % inte skulle gå till pris. De hundägare som besvarade enkäten hade i medeltal jagat i 25 år och jagat med drivande hund i 21 år.

Mål

Öka antalet starter vid drevprov för att kunna kontrollera rasens jaktliga utveckling och utöka avelsbasen.

Strategi

Både hane och tik, som används i avel, skall vara drevprovsmeterade enligt gällande avelsrådgivning. (för närvarande ett andra-pris).

Även fortsättningsvis, ska genom utskick till landets drevprovskommissarier, begäras att skullräkning skall ske under drevprov.

Hälsa

Rasklubben har under 2011 skickat ut en allmän hälsoenkät till samtliga medlemmar och uppfödare för att få en överblick över hälsotillståndet. Vi har utökat antal frågor till att bli även gälla epilepsi och Addison.

Bakgrund: Föregående enkät

Rasen har aldrig ingått i något hälsoprogram. Det finns, före enkäten som låg till grund för siffrorna i det ursprungliga RAS-dokumentet ingen tidigare undersökning beträffande hälsotillståndet inom rasen i Sverige. Vid förfrågan till uppfödare som fött upp rasen länge råder meningen att det ej funnits några rasspecifika sjukdomar, även om hundar självklart har drabbats av olika sjukdomar genom åren. Det finns dock ett begrepp bland kännare av rasen - den så kallade bassethälta, eller prematur epifysslutning. Det innebär att strålbenet växer normalt medan armbågsbenet spontant slutar att växa, vilket orsakar frambenshälta. Detta problem är känt och har rapporterats under åren men antalet fall har varit okänt. Från hundägare och uppfödare har man fått kännedom om att jaktödem har förekommit inom rasen. Frekvensen har dock inte tidigare varit känd. Epilepsi och armbågsdysplasi (AD) har förekommit hos några enstaka individer, men inte heller här har man kännedom om antalet fall.

Vid redovisning av sjukdomsfrekvens inom rasen utifrån BANKs enkätsvar 2011 har vi valt att uppmärksamma de sjukdomar som i enkäten haft en förekomst på 10 % eller mer samt de sjukdomar som är ärftliga och har hög arvbarhet.

Nedanstående siffror kommer från enkätsvar 2011.

Enkäten skickades till 542 hundar och svar inkom från 198 st (37%)
(Siffrorna från tidigare enkät undersökning i kursiv text)

Öroninflammation

4 % (8 hundar) (13 %, 41 hundar) hade haft öroninflammation,
Varav 1 hund (28 hundar) vid upprepade tillfällen.

Halsinfektion

4 % (9 hundar) hade haft halsinfektion,
varav 3 hundar vid upprepade tillfällen.
(10 %, 33 hundar) (4 %, 13 hundar)

Lungödem

4 % (8 hundar) hade haft symtom som stämmer överens med lungödem.
(11 %, 37 hundar)

Epilepsi

11 hundar hade epilepsi. 4 hundar var avlivade pga diagnosen och 2 hade fått EP vid hög ålder.
(5 hundar avlivade pga. epilepsi & 2 levande hundar med diagnosen)

Testiklar

2 hundar var kryptorchida. (5 % ensidigt & 3 % dubbelsidigt)

Hälta

4 % (8 hundar) hade opererats för "hälta" med olika resultat. 12 hundar hade som valp haltat, veterinärundersökts och blivit bra utan åtgärd (18 %, 56 hundar, hade haft problem med hälta)

Addison

3 hundar hade Addisons. En hund visar symptom och skall vet.undersökas

Slutsats

Öroninflammation och halsinfektion är förhållandevis vanliga sjukdomar. I senare statistik från försäkringsbolagen är förhållandena fortfarande sådana.

Lungödem är ett allvarligt tillstånd och resulterar i många fall till att en hund ej kan eller får jaga mer. Ny forskning visar att lungödem är ärftligt betingat. Forskning har skett på drever och arvbarheten beräknas till 30 %. Epilepsi, ett symptom på sjukdom, förekommer uppenbarligen. Utbredningen är dock ej klarlagd eftersom vi i enkätundersökningen tyvärr missat att ställa en direkt fråga om dess förekomst. Trots detta har vi ändå fått kännedom om epilepsifall då några hundägare själv lagt till information om detta. Symtomen är allvarliga och ärftligheten är outredd. Kryptorchism har en arvbarhet som är mycket hög, valpar efter ensidigt kryptorchid hane får inte registreras hos SKK. Frambenshälta debuterar framförallt hos individer mellan 0-2 år. AD förekommer hos vissa individer. Utbredningen av AD hos BAN är dock ej klarlagd eftersom alla individer med frambenshälta inte har varit hos veterinär.

Mål

Kompetensutveckling vad gäller kunskap om sjukdomar och öka benägenheten att inrapportera sjukdomar.

Strategi

Uppmana till veterinärbesök vid symptom på lungödem. Utarbeta ett inrapporteringssystem av övriga sjukdomar för att fortlöpande skaffa kunskap om sjukdomar och hälsoproblem inom rasen. Upplysa och utbilda uppfödare och valpköpare om aktuell forskning gällande sjukdomarnas ärftlighet, symptom och allvarlighetsgrad.

Exteriör

Basset Artesien Normand återfinns fortfarande i SRD (Särskilda Rasspecifika Domaranvisningar) på grund av bröstkorgarna. Styrelsen kommer under 2011 diskutera situationen med SRD-gruppen.

Under åren 2003-2010 tilldelades 18 hundar 0 pris på utställning: 12 st pga storlek, 1 pga ticks och 5 pga deformerad bröstkorg

Lite bakgrundshistoria:

Sedan rasen kom till Sverige har exteriören utvecklats till det bättre enligt erfarna uppfödare och rasdomare. Tidigare vanliga problem med för höga hundar och dåliga bröstkorgar har enligt dessa förbättrats väsentligt överlag. Enligt rasstandardens skall *"bröstkorgen vara oval och långsträckt, revbenen ska vara långa och ha lång sträckning bakåt. Bröstbenet skall vara långt och med väl utvecklat förbröst. Bröstlinjen skall tydligen nå nedanför armbågarna"*.

I raskompendiet för exteriördomarkonferensen från 1988 framhåller man att rasen har problem med ”*dåligt formade revben*” och att ”*detta torde bedömas mycket allvarligt då det nedärvs ganska hårt*”

Vid domarkonferensen 1997 poängterades återigen problemen med defekta bröstorgar. Man påpekade att ”*ca 1/3-del av hundar på utställning under 1995 tilldelades någon form av anmärkning på bröstkorgen. Siffran torde dock vara ännu högre. Bröstkorgsdefekten har visat sig vara starkt nedärvande och uppfödarna arbetar mycket för att eliminera defekten.*”

Vid 1983 års domarkonferens beslutades att hundar över 36 cm skall tilldömas 0 pris och att man därmed skulle mäta alla hundar. I den gamla rasstandardens stod skrivet att hundarna skulle vara 26-36 cm höga. I den nya rasstandardens från 1993 skrivs det att rasen skall ha en mankhöjd av 30-36 cm, +/- 1 cm om hunden är av utmärkt typ. Även vid domarkonferensen 1996 betonades hundarnas storlek och att för höga hundar skall tilldelas 0 pris.

Antal starter på officiell utställning 1995-2002

Under åren 1995-2002 noterades 1523 starter på officiell utställning, 36 av dessa starter resulterade i 3:e pris och 17 starter gavs 0 pris. Anmärkningar på bröstorgar resulterade vid 16 tillfällen till 3:e pris och vid 5 tillfällen till 0 pris. Anmärkningar på framben, tassar och fronter resulterade vid 12 tillfällen till 3:e pris och vid ett fall till 0:pris.

För höga hundar fick vid 4 tillfällen 0 pris. Vid 3 tillfällen gavs 3:e pris till hundar med oädla huvuden eller till för grova hundar. Vid granskning av 2002 års utställningsresultat tilldelades sammanlagt 42 hundar (38 %) någon form av anmärkning av bröstkorgens beskaffenhet. Endast tre av dessa anmärkningar gav 3:e pris och ingen 0 pris.

Antal starter på officiell utställning 2003-2010

Under åren	2003-2010
ställdes BAN ut	1153 ggr
1a pris	800
2a pris	190
Champion med CK	126
Champion utan CK	16
Veteraner med CK	13
Veteraner med HP	2
Veteraner utan CK och HP	2

3e pris Resultatet vad gäller tredje pris, noll pris och KEP	34
tredjepris delades ut med anledning av:	Bröstkorgar: Platt bröstorg 1, Defekta revben 2, Ej korrekt i sin revbensbåge 1, Bredare bröstorg önskas 2, Defekt bröstorg 5, Kort bröstorg 1, Ngt kölformad bröstorg 1
	Huvuden; Bred skalle, 7 Bettfel 1
	Framben: Front 2, Framben 4
	Svans: Krok 2
	Rörelser: Rörelser 2
	Helhet: Saknar elegans 1
	Mentalitet: Kunde vara mer frimodig 1
	Övrigt; Fallande kors 1
18 0 pris delades ut pga:	Storlek: Storlek 12 Ticks 1 (för mycket pigment i det vita) Deformerad bröstorg: Deformerad bröstorg 5

KEP	Hälta: Hälta 3
------------	--------------------------

Antal starter på officiell utställning 2011	116 st
Excellent med CK	27 st
Excellent utan CK	14 st
Very Good	44 st
Good	8 st
Champion: Excellent med CK	19 st
Champion; Excellent utan CK	2 st
Veteran: Excellent med CK	1 st
Veteran: Very good	1 st
Diskvalificerade:	4 st

Orsaker:

Kort bröstben+ korta rörelser

Kraftigt överbett

Deformerad bröstorg

Mätning: För hög

Siffrorna ovan pekar på en hög kvalitet vad gäller exteriören

Mål

Bibehålla eller förbättra den jämna och goda exteriör som rasen uppvisar.

Strategi

Både hane och tik, som används i avel, skall vara utställda enligt gällande avelsrekommendationer. Fortsätta lämna in protest mot hundar som på utställning mätts som för höga och som ändå gått till pris. Enligt standarden skall enbart hundar av excellent kvalitet gå till pris med CK och ej över 37 cm, i övrigt noll pris.

Population/avelsstruktur

Antalet valpar ligger på en alltför låg nivå. För att motverka hög inavelsgrad och smal avelsbas behöver rasens population öka.

	Antalet valpar födda
1998	76
1999	92
2000	99
2001	135
2002	65
2003	94
2004	47

2005	80
2006	61
2007	73
2008	68
2009	62
2010	56
2011	30

Antal använda djur i avel

	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Hanar	11	7	8	7	9	6	9	7	5
Tikar	14	9	9	10	10	9	9	8	5

Genetisk variation

År	Antal reg	Varav importer	Inavels-grad	Högsta inavel /år
2003	99	5	4,9	13,5
2004	50	3	5,4	9,6
2005	85	5	2,3	12,5
2006	63	2	2,6	4,7
2007	74	1	2,1	5,4
2008	68	0	2,2	4,7
2009	62	0	2,5	9,8
2010	56	0	1,5	3,7
2011	30	0	1,9	3,1

Inavelsgraden har sjunkit till 1,9 år 2011. En glädjande siffra som visar att uppfödarna anser det är viktigt med låg inavelskoefficient.

När RAS presenterades var målet att nå inavelskoefficienten som 2,5 % som högst. Det målet är nu uppnått. Rasklubben kommer också fortsättningsvis att följa upp detta och verka för att graden blir låg.

Mål och strategi

Klubben gör en bedömning av att den genetiska variationen är för låg och vill därför försöka öka avelsbasen. För att detta skall vara möjligt har vi för att inte några oklarheter skall råda valt att tillåta:

3 kullar, gäller både hane och tik.

Tiken/hanen bör inte användas i avel före tredje levnadsåret.

Andra pris på drev och "Good" på utställning för avelsrådgivning (gäller både hane och tik).

Sammanfattning

- Exteriört och jaktligt ligger vår ras bra till. Vad gäller antal valpar och genetiska variationer är tillståndet lite sämre. Antalet kullar/år är för få för att utveckla en stabil avelsbas. I dag är antalet godkända hanhundar för avel 14 st varav 5 hanar äldre än sju år.
- Tiken/hanen bör inte användas före tredje levnadsåret i avel och sammanlagt inte få fler än 3 kullar (förankrat vid uppfödarmöte 2012-06-02).
- En hälsoenkät sändes 2011 till samtliga uppfödare. Svaren har sammanställts och legat till grund för statistiken i detta RAS-dokument.

Hälsoenkät skickades 2011 ut till ägare av totalt 542 hundar och 198 svar kom in (37%).

Förankring

RAS har förankrats genom två medlemsutskick.

I övrigt fanns inte många avvikande kommentarer bland de 20- tal svar vi fick in.

RAS har också diskuterats och behandlats av ett välbesökt årsmöte.

RAS dokumentet har mailats för synpunkter till klubbens uppfödare (2012).

2012-11-10

***Basset Artésien Normand klubben,
Rasklubb under Svenska Bassetklubben***